

BIKARAC KREĆE U PROBNI RAD 15. PROSINCA

PRVI SMO PROŠETALI POGONOM VRIJEDNIM 200 MILIJUNA KUNA

OTVARA SE NAJMODERNIJA TVORNICA OTPADA U HRVATSKOJ

PIŠE **ZDRAVKO PILIĆ**
SNIMILA **NIKOLINA VUKOVIĆ**
STIPANIČEV/ CROPIX

Dar koji će Šibenik i Šibenčani naći ove godine ispod božićne jelke bit će ponešto neuobičajen, ali – izniman. Dobit će trenutno najmodernije postrojenje za preradu otpada u Republici Hrvatskoj, točnije za njegovu, stručno rečeno, mehaničko-biološku obradu (MBO). I konač-

Lijep dar za blagdane dobivaju Šibenčani i Šibensko-kninska županija - Regionalni centar za gospodarenje otpadom kakav nemaju ni Zagreb ni Split. Priča je počela prije dvadesetak godina, a sad je trenutak da se svrstamo uz bok modernim državama. Evo reportaže:

no, pretvaranje u gorive brikete i humus. Takav da će u njemu završiti i onaj borić s početka priče. Vratit će se, u obliku gnojiva, majčici zemlji. I poslužiti kao hrana za nove borove i boriće, u održivom sustavu reciklaže i služenja resursi-

ma majke prirode. I provođenja u život one stare parole "Više cvijeća, manje smeća!"

Probní rad 15. prosinca

Eto, sad smo konačno dočekali i jedno i drugo. Uz pomoć EU-a i njezinih fondova, koji su odrije-

šili kesu za Regionalni centar za gospodarenje otpadom Bikarac, vrijedan više od 200 milijuna kuna. Priča koja je počela prije dvadesetak godina, a koja je kroz prvu fazu uključivala saniranje i zatvaranje postojećeg, te izgradnju novog,

sanitarnog odlagališta, što je već samo po sebi bio golemi pothvat, privela se kraju kroz drugu fazu, uz izgradnju MBO postrojenja, te izgradnju dviju pretovarnih stanica i nabavu specijalne opreme i vozila. I početak probnog rada, koji



Robert Podrug,
direktor tvrtke
Bikarac

NIKŠA STIPANIČEV/CROPIX

Nakon toga traka ide dalje, nosi otpad na magnetne, koji izdvaja iz njega metal, a na koncu je mlin za usitnjavanje tog korisnog materijala, balirka koja ga balira, i hale u koje će se skladištiti, i biti na raspolaganju za daljnju uporabu. Kao, što je to, recimo gorivo iz otpada. Druga, posebna linija je za korisni otpad, koji se već odvojeno prikupi po gradu, ona će se prosortirati po frakcijama, posebno papir, metal, plastika, staklo. I tu će jedan dio ići za gorivo, a drugi za reciklažu, dalje na tržište – objašnjavao nam je Podrug princip rada postrojenja koje nije ništa drugo nego – tvornica otpada. I to golemo, s golemim halama, nakrcanim golemom količinom opreme. Sama investicija u MBO je 196 milijuna kuna, a ukupna vrijednost centra je 240 milijuna kuna, >>

se očekuje 15. prosinca. Taman uz svetu Lucu, svetog Nikolu, Božić i sve one svece – uključujući tu i starog ateista Dida Mraza – koji nose darove i najbolje želje za iduću godinu. I ne samo iduću. Jer, Šibenčani su s izgradnjom Bikarca, i njegovim puštanjem u rad, mirni što se tiče otpada i njegova zbrinjavanja za idućih 30 godina. Za razliku od, recimo, Splitsana i Zagrepčana, da druge ne nabrajamo.

Mi godišnje proizvodimo u županiji oko 30.000 tona otpada. Najviše je bilo 2019. oko 38.000 tona, lani zbog korone je bilo znatno manje, jer nije bilo ni turističke sezone, pa je i smeća bilo manje. Ove je bilo nešto više nego lani

A mi smo s direktorom **Robertom Podrugom** obišli novi Centar, odnosno najprije halu za mehaničku obradu. U koju stiže kamion sa škovacama, u vrećama, do prvog stroja koji će ih početi mljeti, a onda transporterom, odnosno pokretnom trakom, dignuti na sustav sita, perforiranih po frakcijama, iz kojih će otpad propadati po veličini. Najsitniji komadi će biti na dnu, ostaci hrane, bio-

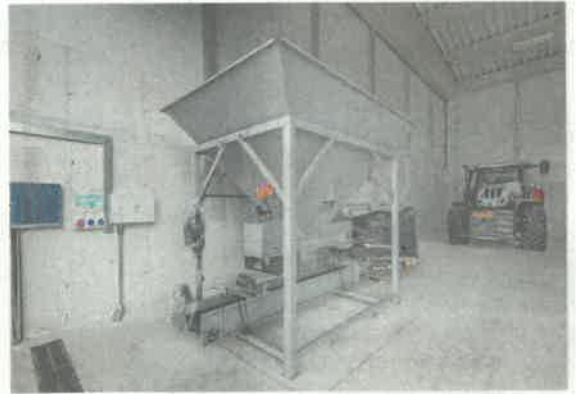
loški otpad, a oni krupniji, ostaci tetrapaka, boce, koje nisu odvojene, nego su završile u vrećama, bit će na vrhu.

Gorivo iz otpada

Tu će se ručno sortirati, 18 radnika ukupno će raditi na tom dijelu trake, iznad 18 otvora s ogromnim kontejnerima u koji će svaki odvajati svoj dio otpada – jedni plastiku, drugi staklo, treći papir, sve ono što je korisno.

» s pretovarnim stanicama i opremom.

Nakon te goleme hale za mehaničku obradu, prelazimo u drugu halu, onu za biološku obradu otpada, koja je isto tako golema, oko 135 metara dužine, i više od 30 metara širine. Tu se onaj dio škovaca koji je neiskoristiv slaže u piramidalne hrpe, preko kanala na podu, preko kojih se u hrpe upuhuje zrak, a odozgo ih se kvasi vodom. I prevrće ih se, Steyrovim traktorom, svakodnevno, kako bi se ta količina koja će kasnije, kao neiskoristivi, inertni dio otpada, završiti na plohi, zatrpana, bila što manja. A ovaj iskoristivi dio, kao što je recimo humus, u koji ide biljni, zeleni i smeđi otpad, bio što veći. Za njega je već nabavljena i pakirnica, koja je parkirana pokraj traktora, u svojoj zasebnoj hali.



Ljudi već odvajaju otpad

- Ova ploha koja je sanirana i pripremljena za prihvatanje otpada kapaciteta je 600.000 kubika. Mi godišnje proizvodimo u županiji oko 30.000 tona otpada. Najviše je bilo 2019. oko 38.000 tona, lani zbog korone je bilo znatno manje, jer nije bilo ni turističke sezone, pa je i smeća bilo manje. Ove je bilo nešto više nego lani, no, valja reći da su i količine smeća počele padati jer se već primjećuju rezultati odvo-

EU sredstva pokrivaju od ovih 240 milijuna kuna dva posto, a kad se tu računaju i ostala sredstva koja daje država, Fond za regionalni razvoj, naš, lokalni udio trebao bi u čitavoj ovoj investiciji biti oko deset posto. A moguće i manji

jenog prikupljanja otpada, građani su ga počeli izdvajati, i to se vidi, osjetiti se. U svakom slučaju,

ako ovdje godišnje završi oko 20.000 tona, to bi bilo upravo tih 30 godina. Do tad će se vjerojatno naći i neka nova tehnologija zbrinjavanja i uporabe, pa ćemo se po njoj ravnati dalje - veli Podrug.

U svakom slučaju, EU sredstva pokrivaju od ovih 240 milijuna kuna dva posto, a kad se tu računaju i ostala sredstva koja daje država, Fond za regionalni razvoj, naš, lokalni udio trebao bi u čitavoj ovoj investiciji biti oko deset posto. A moguće i manji. No, pored

samih novaca, bez kojih ne možeš ništa, valja biti iskren pa reći da je najveća vrijednost ovakvih investicija to što nam je Europa osvijestila da su deponiji problem, da je spaljivanje otpada problem, da je nekontrolirano curenje otpadnih voda u krški teren problem.

Bez smrada

Toga više nema, ispod odlagališta na Bikarcu je nepropusna folija, napravljen je sustav za otplinjavanje, taj plin kad se skupi gori na baklji.

Ispod naših nogu je novi asfalt, a ispod nje gusta infrastrukturna nervatura - kilometri vodovodnih i kanalizacijskih cijevi, odvodnih i energetskih kanala, žica. Valja napomenuti i to da će hala za biološku obradu biti hermetički zatvorena i pod tlakom, da će se i zrak iz nje, zajedno s plinovima i mirisima, koji će se tu stvarati, biti odvođen u komoru za bio pročišćavanje, odakle bi se, čist i inertan trebao vraćati nazad. Nikakvog drugog mirisa, a pogotovo smrada ne bi smjelo biti.

Dodajmo i to da je, što se vidi i na fotkama, na krovu postrojenja i foto - naponska elektrana, popularni solari, od 250 kilowata. Neće moći zadovoljiti sve potrebe Bikarca za strujom, posebno ne što se tiče elektromotora, ali hoće jedan dobar dio, čineći ga ne samo ekološki održivim nego i energetski neovisnim. Sve u svemu - lijepa priča za kraj godine. Ne bi nas čudilo da i premijera u njoj vidimo, kad se bude uključivalo dugme za probni rad.

